

V Praze dne 8. 4. 2013
Č.j.: 316/13

Stanovisko komise pro hodnocení dopadů regulace

k návrhu

zákona, kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů

I. Úvod:

Navržené změny zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací jsou nezbytné pro dosažení vyšší přehlednosti právní úpravy a její interpretační jednoznačnosti, zlepšení mezinárodní spolupráce České republiky ve výzkumu a vývoji, zjednodušení a zpřehlednění poskytování podpory výzkumu, vývoje a inovací, včetně zefektivnění veřejných soutěží a s tím související snížení administrativní zátěže. Navrhovaná změna zákona také přinese zvýšení právní jistoty v případě některých oblastí, které dosud zákonem nebyly výslovně upraveny. Rovněž se projevila potřeba vyjasnit některé dílčí, zákonem dosud výslovně neupravené otázky (například otázku podpory infrastruktury) a zjednodušit některé postupy prováděné podle tohoto zákona (zejména provádění veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích), a to s ohledem na snižování administrativní zátěže.

Uvedené problémy se stávajícím zněním navržená novela v mnoha ohledech úspěšně řeší. Zůstaly však nedořešeny některé problémy formulované v připomínkovém řízení jak Ministerstvem průmyslu a obchodu, tak zejména Konferencí rektorů.

Navrhovatel se zřejmě dostal do časové tísně, jinak si nelze vysvětlit skutečnost, že hodnocení dopadů RIA bylo provedeno velmi formálně.

II. Připomínky a návrhy změn:

Následující připomínky se týkají především části A Důvodové zprávy – tj. Zprávy z hodnocení dopadů regulace (RIA).

1. V popisu cílového stavu autor důvodové zprávy říká jednou větou: *Cílem návrhu zákona je provedení dílčích změn zákona, které povedou zejména k celkovému zjednodušení a zpřehlednění zákona, zohlednění praktických zkušeností s aplikací zákona a odstranění interpretačních problémů, jakož i formulačních a lingvistických nedokonalostí, posílení mezinárodní spolupráce České republiky ve výzkumu, vývoji a inovacích a zjednodušení některých postupů prováděných podle tohoto zákona, včetně snížení administrativní zátěže.* Nic víc.

To ale přece není popis cílového stavu, ale vágní vyjádření záměru legislativní úpravy. Doporučujeme popis cílového stavu rozvést a konkretizovat.

2. Hodnocení rizika je provedeno jednou větou, která se o konkrétních rizikových faktorech vůbec nezmiňuje. Doporučujeme jednotlivá rizika popsat a upřesnit cesty jejich odstranění.
3. Variantní řešení nebyla prakticky vůbec uvažována, natož varianty, které nabízí úspěšná zahraniční praxe. Je zde uvedena pouze varianta „nulová“ a varianta vágně popsána větami z úvodu Důvodové zprávy. Doporučujeme uvést další možné varianty, čerpající například z dobrých příkladů ze zahraničí.
4. Za nedostatečné hodnotíme vyhodnocení nákladů a přínosů. Konstatování, že: „- *Přijetí Varianty I. nepřinese dopady na výdaje státního rozpočtu.... Návrh nemá dopad na jiné veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí, sociální oblast, na životní prostředí ani na rovné postavení mužů a žen...*“, neodpovídá skutečnosti. Zejména přínosy novely je možné hodnotit konkrétněji. Snížení nákladů, spojených se zrušením odborných komisí RVVI , je také možno konkretizovat. Doporučujeme hodnocení RIA v tomto smyslu dopracovat
5. V návrhu řešení autor hodnocení RIA konstatuje: „Za nejvhodnější řešení se považuje Varianta I. - přijetí návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů.“ Nejsou zde vůbec uvedeny důvody, proč jen jedna varianta a proč právě toto řešení. A už vůbec není uvedeno, jak byla tato varianta projednána s dotčenými subjekty a jak byly vypořádány zásadní připomínky například Konference rektorů, Ministerstva průmyslu a obchodu a dalších a zda bylo k řešení dosaženo konsenzu. Čas pro diskusi byl omezen pouze na 14 dní. Byla diskuze uzavřena konsenzuálně a závěry odsouhlaseny účastníky? Žádáme, aby v tomto smyslu byla analýza dopadů RIA doplněna.
6. Implementace doporučené varianty je tak vágní, že doporučujeme uvést alespoň konkrétní instituce odpovědné za implementaci jednotlivých procesů upravených předloženou novelou.
7. A ještě několik poznámek přímo k textu novely, který obsahuje změny vůči původnímu znění:

a) **Na samém konci 2. paragrafu na str. 6 v bodu m:** ujasňuje se, že odůvodňovat musí příjemce. RIA by měla obsahovat odhad přímých (finančních) a nepřímých (časových) nákladů na straně příjemce na toto odůvodňování.

b) **Str.17:** zde byla zcela přeformulována část o využívání výsledků VaV. Nezdá se, že jde pouze o formulační ujasnění. Je záhodno explicitně uvést zda tato změna bude či nebude mít finanční dopad na některé druhy subjektů a pokud bude mít, tak uvést druhy dopadů a odhad jejich rozsahu. U tohoto bychom očekávali vyčíslení finančních toků, počtu smluv atd.

c) **Str. 20:** Změny ve způsobech "prokazování" zda se mohou vest ke snížení nakladu na straně uchazečů, ale možná narůst zjišťování na straně zadavatelů. RIA by k tomu měla dát explicitní informaci. I snížení nákladů by se mělo vyčíslovat jako (žádoucí) dopad nové regulace.

d) **Str. 37:** Zrušením vyjmenovaných odborných komisí se potenciálně sníží přímé náklady, ale na druhé straně mohou náklady také růst, pokud bude vznikat mnoho nových ad hoc komisí nebo se budou odborné služby externě nakupovat. Tyto náklady by měly být přibližně vyčísleny.

III. Závěr:

Zatímco tým předkladatele odpracoval velký kus práce a připravil z větší části hodnotný návrh novely, následná procedura hodnocení dopadů RIA, která je součástí Důvodové zprávy, byla zpracována značně povrchně. Pouze vágně opakuje důvody zpracování novely a velmi formálně a bezobsažně naplňuje jednotlivé body osnovy hodnocení RIA. Vzhledem ke strategickému významu podpory výzkumu a inovací doporučujeme hodnocení RIA přepracovat, doplnit relevantními závěry dle shora uvedených připomínek a předložit znovu k projednání.

Vypracoval:
Petr Moos
Daniel Munich

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc.
předseda komise